

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/18312.**

Benyújtás dátuma: **2017-11-07 17:54**

Parlex azonosító: **SMIGULVF0001**

Címzett: Kövér László, az Országgyűlés elnöke

Tárgy: Törvényjavaslat benyújtása

Benyújtó: Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes

Előadó: Balog Zoltán, emberi erőforrások minisztere

Törvényjavaslat címe: Az egyes családtámogatási tárgyú, valamint egyéb törvények módosításáról

A Kormány nevében mellékelten benyújtom az egyes családtámogatási tárgyú, valamint egyéb törvények módosításáról szóló törvényjavaslatot.

2017. évi törvény

az egyes családtámogatási tárgyú, valamint egyéb törvények módosításáról

1. A társadalombiztosítás pénzügyi alapjairól és azok 1993. évi költségvetéséről szóló 1992. évi LXXXIV. törvény módosítása

1. §

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjairól és azok 1993. évi költségvetéséről szóló 1992. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Tat.) 4. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Nyugdíjbiztosítási Alap az öregségi nyugdíj – ideértve a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 18. § (2a) bekezdése alapján megállapított öregségi nyugdíjat is –, a hozzátartozói nyugellátás, a törvényben meghatározott méltányossági kifizetések, a nyugdíjprémium, valamint a társadalombiztosítási nyugellátás összege alapján kiszámított, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott egyéb egyszeri juttatás fedezetére szolgál.”

2. §

A Tat. 5. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az Egészségbiztosítási Alap)

„b) az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai, ideértve a csecsemőgondozási díjat, terhességi-gyermekágyi segélyt, a táppénzt, a betegséggel kapcsolatos segélyeket, a kártérítési járadékot, a baleseti járadékot, a gyermekgondozási díjat, a rokkantsági és rehabilitációs ellátásokat, valamint az egészségbiztosítás egyes pénzbeli ellátásainak összege alapján kiszámított, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott egyszeri juttatást,”

(kiadásainak fedezetére szolgál.)

2. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosítása

3. §

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 4. § (1) bekezdés i) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„i) rendszeres pénzellátás: a táppénz, a csecsemőgondozási díj, a gyermekgondozási díj, az öregségi nyugdíj, a korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a táncművészeti életjáradék, az átmeneti bányászjáradék, a megváltozott munkaképességű személyek ellátásai, az öregségi járadék, a munkaképtelenségi járadék, az özvegyi járadék, a növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi és özvegyi járadék, az özvegyi nyugdíj – kivéve az ideiglenes özvegyi nyugdíjat, továbbá a házastársa jogán árvaellátásra jogosult fogyatékkal élő, illetve tartósan beteg vagy legalább két árvaellátásra jogosult gyermek eltartásáról gondoskodó személy özvegyi nyugdíját –, a baleseti táppénz, a hozzátartozói baleseti nyugellátás, az Ft. alapján folyósított pénzbeli ellátás, a bányászok egészségkárosodási járadéka, a rokkantsági járadék, a

hadigondozottak és nemzeti gondozottak pénzbeli ellátásai, a gyermekgondozást segítő ellátás, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, az időskorúak járadéka, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, az ápolási díj, a tartós ápolást végzők időskori támogatása, a nemzeti helyállásért elnevezésű pótlék, a közszolgálati járadék, valamint az uniós rendeletek alapján külföldi szerv által folyósított egyéb azonos típusú ellátás;”

4. §

Az Szt. 42. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Nem jogosult ápolási díjra a hozzátartozó, ha)

„b) – a tartós ápolást végzők időskori támogatása kivételével – rendszeres pénzellátásban részesül, és annak összege meghaladja az ápolási díj összegét, ide nem értve a (4) bekezdés szerinti esetet, valamint azt a táppénzt, amelyet az ápolási díj folyósításának időtartama alatt végzett keresőtevékenységéből adódó biztosítási jogviszony alapján – keresőképtelenné válása esetén – folyósítanak,”

5. §

Az Szt. a 44. §-át követően a következő alcímmel egészül ki:

„Tartós ápolást végzők időskori támogatása

44/A. §

(1) Tartós ápolást végzők időskori támogatására jogosult az a személy, akinek az öregségi nyugdíjra való jogosultságát megállapították, ha

a) azon napot megelőzően, amelytől kezdődően az öregségi nyugdíját megállapítják – ide nem értve az öregségi nyugdíj folyósítás nélküli megállapítását –, összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában ápolta, gondozta gyermekét, és

b) az a) pontban foglaltakra figyelemmel az érintett időszakban ugyanazon gyermekre tekintettel
ba) az e törvény alapján megállapított ápolási díjban részesült és azt részére a vizsgált időszakon belül legalább egy év időtartamban emelt összegű ápolási díjként vagy kiemelt ápolási díjként folyósították, illetve

bb) tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekére tekintettel a gyermekgondozási segélyről szóló 10/1982. (IV. 16.) MT rendelet 1. § (1) bekezdése vagy a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 20. § (1) bekezdése alapján gyermekgondozási segélyben vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesült.

(2) A tartós ápolást végzők időskori támogatására való jogosultság megállapítása iránti eljárásban elsődlegesen annak az időtartamnak a hosszát kell vizsgálni, ami alatt a kérelmező az e törvény alapján megállapított ápolási díjban részesült. Az (1) bekezdés b) pont bb) alpontja szerinti ellátás az érintett 20 éves időtartamon belül legfeljebb 10 év időtartamban vehető figyelembe.

(3) A tartós ápolást végzők időskori támogatásának havi összege 50 000 forint. A támogatás a

jogosultsági feltételek bekövetkezésének napjától, de legkorábban a kérelem benyújtását megelőző hatodik hónap első napjától állapítható meg. A támogatás a jogosultság kezdő hónapjára tekintettel is teljes összegben jár.

(4) A tartós ápolást végzők időskori támogatása nem minősül nyugellátásnak.”

6. §

Az Szt. 132. § (1) bekezdése a következő m) ponttal egészül ki:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy megállapítsa)

„m) a tartós ápolást végzők időskori támogatásának igénylésére, megállapítására és folyósítására vonatkozó szabályokat;”

3. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény módosítása

7. §

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 74. § b) pontjában az „ápolási díj” szövegrész helyébe az „ápolási díj, a tartós ápolást végzők időskori támogatása” szöveg lép.

4. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény módosítása

8. §

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 1. számú melléklet 1.8. pontjában az „ápolási díj” szövegrész helyébe az „ápolási díj és a tartós ápolást végzők időskori támogatása” szöveg lép.

5. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. módosítása

9. §

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 44. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A munkahelyi bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a foglalkoztató, vagy a foglalkoztatóval kötött megállapodás alapján az 5. § s) pontja szerinti fenntartó tart fenn, elsősorban a foglalkoztatónál keresőtevékenységet folytató személyek gyermekei bölcsődei ellátásának biztosítására. A foglalkoztatóval kötött megállapodás alapján az 5. § s) pontja szerinti fenntartó által működtetett szolgáltatásra is a munkahelyi bölcsődére vonatkozó szakmai és finanszírozási szabályokat kell alkalmazni.”

10. §

A Gyvt. 94. § (5a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5a) A települési önkormányzat által fenntartott

a) bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma legfeljebb 25%-áig,
b) mini bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma legfeljebb 50%-áig
az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátását is biztosíthatja, feltéve, hogy az ellátási területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudja.”

11. §

A Gyvt.

- a) 5. § q) pont qb) alpontjában a „fiatal felnőtt” szövegrész helyébe a „fiatal felnőtt, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek” szöveg,
b) 15. § (11a) bekezdésében az „a sajátos nevelési igényű gyermekek” szövegrész helyébe az „az Nktv. 4. § 25. pontja szerinti sajátos nevelési igényű gyermekek (a továbbiakban: sajátos nevelési igényű gyermek), valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek” szöveg,
c) 42. § (3) bekezdésében az „az Nktv. 4. § 25. pontja szerinti sajátos nevelési igényű gyermek (a továbbiakban: sajátos nevelési igényű gyermek)” szövegrész helyébe az „a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek” szöveg,
d) 42/A. § (1) bekezdés b) pontjában a „sajátos nevelési igényű gyermek” szövegrész helyébe „a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek” szöveg,
e) 44/B. § (2) bekezdésében a „sajátos nevelési igényű gyermekek” szövegrész helyébe a „sajátos nevelési igényű gyermekek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek” szöveg

lép.

6. A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény módosítása

12. §

(1) A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 40. § (4) bekezdése a következő h) ponttal egészül ki:

[Az (1) bekezdésben foglaltakon túl csecsemőgondozási díjra – az (5) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – jogosult]

„h) a csecsemőt gondozó vér szerinti apa, ha a gyermeket szülő nő szülői felügyeleti joga megszűnt.”

(2) Az Ebtv. 40. § (5) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:

(A csecsemőgondozási díj)

„e) a (4) bekezdés h) pontja szerinti esetben attól a naptól, amikortól a szülő nő felügyeleti joga megszűnt.”

[a gyermek születését követő 168. napig jár, ha a (4) bekezdés a)-g) pontja szerinti feltételek bármelyikének bekövetkezése napján az (1) bekezdésben meghatározottak a (4) bekezdés alapján jogosult személy tekintetében fennállnak.]

13. §

(1) Az Ebtv. 42/E. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdés alapján megállapított gyermekgondozási díj a gyermek születésének napjától a gyermek 2 éves koráig jár.”

(2) Az Ebtv. 42/E. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A vér szerinti apa részére a gyermekgondozási díj a (2) bekezdésben meghatározott jogosultsági időből igénybe nem vett időszakokra jár, de legfeljebb a gyermek 2 éves koráig.”

14. §

(1) Az Ebtv. 62. §-a a következő (2a)-(2c) bekezdésekkel egészül ki:

„(2a) Az utazási költségtérítés iránti kérelmet a biztosított lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes egészségbiztosító bírálja el.

(2b) A (2a) bekezdés szerinti esetben az utazási költségtérítést az egészségbiztosító folyósítja.

(2c) A csecsemőgondozási díjat, a gyermekgondozási díjat és a táppénzt

a) a (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben a kifizetőhely,

b) a (2) bekezdés c) pontja szerinti esetben az egészségbiztosító folyósítja.”

(2) Az Ebtv. 62. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a csecsemőgondozási díj, a gyermekgondozási díj, illetve a baleseti táppénz folyósítása alatt a biztosított biztosítási jogviszonya megszűnik, az ellátás továbbfolyósításáról a (2c) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti szerv gondoskodik. Ha az ellátás folyósításának ideje alatt a biztosított foglalkoztatót vált, a (2c) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti szerv folyósítja a már megállapított ellátást.”

15. §

Az Ebtv. a következő 76. §-sal egészül ki:

„76. §

A társadalombiztosítási kifizetőhelynek az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásaival, a baleset üzemiségének elbírálásával, valamint a baleseti táppénzzel kapcsolatban hozott döntése ellen fellebbezésnek van helye.”

16. §

Az Ebtv. Átmeneti rendelkezések alcíme a következő 82/N. §-sal egészül ki:

„82/N. §

(1) Az egyes családtámogatási tárgyú, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2017. évi... törvény által megállapított 42/E. § (2) és (4) bekezdésben foglaltakat

- a) a 2017. december 31-ét követően a 42/E. § (1) és (3) bekezdése alapján megállapított gyermekgondozási díjra kell alkalmazni,
- b) a 2018. január 1-jét megelőzően a 42/E. § (1) és (3) bekezdése alapján megállapított gyermekgondozási díjra abban az esetben kell alkalmazni, ha a gyermekgondozási díjra való jogosultság 2017. december 31-én fennáll.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő gyermekgondozási díj folyósításának időtartamát 2018. január 15-éig felül kell vizsgálni.”

17. §

Az Ebtv.

- a) 39/B. § (3), (5) és (6) bekezdésében, 52/A. § (5) bekezdésében a „folyósító” szövegrész helyébe a „megállapító” szöveg,
- b) 39/C. §-ában az „a folyósító” szövegrész helyébe az „az ellátást megállapító” szöveg,
- c) 40. § (5) bekezdésében a „(4) bekezdés a)-g) pontja szerinti” szövegrész helyébe a „(4) bekezdés a)-h) pontja szerinti” szöveg,
- d) 61. § (5) bekezdésében a „kormányhivatalnál” szövegrész helyébe a „járási hivatalnál” szöveg, valamint az „elektronikus úton nyújthatja be” szövegrész helyébe az „elektronikus azonosítását követően elektronikus úton nyújthatja be” szöveg,
- e) 62. § (2) bekezdésében a „bírálja el és utólag folyósítja” szövegrész helyébe a „bírálja el” szöveg,
- f) 81. § (1) bekezdésében a „feladatokat ellátó szervek” szövegrész helyébe a „kifizetőhelyek” szöveg,
- g) 81/B. § (1) és (2) bekezdésében az „ellátást folyósító” szövegrészek helyébe az „ellátást megállapító” szöveg

lép.

18. §

Hatályát veszti az Ebtv. 40. § (2) bekezdés c) pontjában, valamint a 42/A. § (4) bekezdés c) pontjában a „rehabilitációs járadék,” szövegrész.

7. A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény módosítása

19. §

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. §

E törvény hatálya – ha nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik – kiterjed

a) a Magyarország területén élő

aa) magyar állampolgárra,

ab) bevándorolt vagy letelepedett jogállású, továbbá a magyar hatóság által menekültként, oltalmazottként vagy hontalanként elismert személyekre,

ac) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Szmtv.) szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát Magyarország területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik,

ad) – az anyasági támogatás kivételével – a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletekben (a továbbiakban: uniós rendeletek) meghatározott jogosulti körbe tartozó személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát Magyarország területén gyakorolja, és – a határ menti ingázó munkavállalókat kivéve – a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik,

ae) – az anyasági támogatás kivételével – a magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás és tartózkodás céljából kiállított engedéllyel (EU Kék Kártyával) rendelkező harmadik országbeli állampolgárra,

af) összevont engedéllyel rendelkező harmadik országbeli állampolgárra, feltéve, hogy a munkavállalást számára hat hónapot meghaladó időtartamra, de a vállalaton belül áthelyezett személy esetén legalább kilenc hónapra engedélyezték;

b) a 29. § (4) bekezdése, valamint a 35. § (3) bekezdés b) pontja tekintetében a nem Magyarország területén élő, tartós külszolgálatot vagy tartós külföldi szolgálatot teljesítő magyar állampolgárra, illetve vele együtt élő házastársára, élettársára;

c) az anyasági támogatás tekintetében a b) pontban foglaltakon túl a nem Magyarország területén élő, külföldön született,

ca) a hazai anyakönyvezés végzésére kijelölt anyakönyvi szerv által anyakönyvezett, magyar állampolgárságú gyermek vér szerinti anyjára, örökbefogadó szülőjére vagy gyámjára, vagy

cb) a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény alapján kiadott „Magyar igazolvánnyal” rendelkező gyermek vér szerinti anyjára, örökbefogadó szülőjére vagy gyámjára, feltéve, hogy a gyermek lakóhelye szerinti szomszédos állam joga szerint a magyar állampolgárság felvétele a szomszédos állam szerinti állampolgárságtól való megfosztással jár.”

20. §

A Cst. 12. § (2) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A családi pótlékra való jogosultság szempontjából, valamint az (1) bekezdés, a 20. és a 23. § alkalmazása során saját háztartásban nevelt, gondozott gyermeknek kell tekinteni azt a gyermeket

(személyt) is,]

„c) aki a szülő kérelmére vagy beleegyezésével a Gyvt. VI/D. Fejezetében meghatározott átmeneti gondozásban részesül.”

21. §

A Cst. 29. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A 2. § a) pont aa) alpontja alapján anyasági támogatásra az a személy is jogosult, aki a küllképviselletekről és a tartós küllszolgalatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Küllszolvtv.) szerinti tartós küllszolgalatot (a továbbiakban: tartós küllszolgalat), vagy más jogszabály szerint tartós küllföldi szolgalatot teljesít, ide értve a vele életvitelszerűen együtt élő házastársat, élettársat.”

22. §

A Cst. 34. §-a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A 2. § c) pont ca) alpontjában meghatározott személy által anyasági támogatás megállapítása iránt benyújtott kérelem esetén, ha a gyermek küllföldön történt születésének hazai anyakönyvezése még nem történt meg, a családtámogatási eljárás lefolytatására az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény kapcsolódó eljárásra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.”

23. §

A Cst. 35. § (3) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az ellátás szünetel)

„b) az egyéb ellátás folyósításának időtartama alatt, ha a tartós küllszolgalatot vagy tartós küllföldi szolgalatot teljesítő személy vagy vele együtt élő házastársa, élettársa részére az e törvény alapján ellátásra jogosító gyermek után jogszabály alapján a tartós küllszolgalatra vagy tartós küllföldi szolgalatra tekintettel bármilyen jogcímen ellátást, díjat vagy támogatást folyósítanak.”

24. §

A Cst. a következő 35/A. §-sal egészül ki:

„35/A. §

A Küllszolvtv. hatálya alá tartozó személy részére a küllszolgalatra tekintettel az e törvény alapján ellátásra jogosító gyermek után bármilyen jogcímen járó ellátás, díj vagy támogatás megállapításáról valamint megszűnéséről a küllpolitikáért felelős miniszter adatot szolgaltat a családtámogatási ügyben eljáró hatóság részére.”

25. §

A Cst. 45. § (2) bekezdése a következő j) ponttal egészül ki:

[Az (1) bekezdésben meghatározott célra az alábbi személyes adatok tarthatók nyilván:]

„j) a 2. § c) pont cb) alpontjában meghatározott személy nevére a szomszédos államokban élő magyarokról szóló törvény alapján kiadott „Magyar igazolvány” sorszáma vonatkozó adat.”

26. §

A Cst.

a) 27. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontjában a „bányászok egészségkárosodási járadékát” szövegrész helyébe a „bányászok egészségkárosodási járadékát, a tartós ápolást végzők időskori támogatását” szöveg,

b) 51. § c) pontjában a „2. § c)-e) pontjában” szövegrész helyébe a „2. § a) pont ac)-af) alpontjában” szöveg

lép.

8. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2017. évi XCV. törvény módosítása

27. §

Nem lép hatályba a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2017. évi XCV. törvény 26. §-a.

9. Záró rendelkezések

28. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) A 3–8. §, a 10. §, valamint a 12–26. § 2018. január 1-jén lép hatályba.

Általános indokolás

A törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) általános célja, hogy a 2018-tól bevezetésre kerülő új szociális támogatással, valamint az egészségbiztosítási pénzbeli ellátásokkal és családtámogatásokkal kapcsolatos változásokat a jogrendszerbe ültesse, a végrehajtó és jogalkalmazó szervek részéről megfogalmazott pontosító jellegű és technikai módosításokkal együtt.

A Javaslat tartalmazza a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvénynek (a továbbiakban: Szt.) a tartós ápolást végzők időskori támogatásának bevezetésével összefüggő módosítását, továbbá ehhez kapcsolódóan az új ellátás jogrendszerbe illesztését szolgáló egyéb törvénymódosításokat. A családtagjaikat ápoló hozzátartozók megbecsülésre méltó feladatot teljesítenek és komoly terhet vesznek le a szociális intézményrendszerről. Mivel a gyermeküket tartósan ápoló szülők keresőtevékenységet nem – vagy csak korlátozott mértékben – tudnak végezni, a számukra megállapítható nyugellátás mértéke alacsonyabb lehet. Indokolt ezért a gyermeküket tartósan ápoló személyek nyugdíjba vonulását követően biztosítható új ellátási forma, a „tartós ápolást végzők időskori támogatása” bevezetése.

A Javaslat magában foglalja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gyvt.) módosítását is a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek fogalmának megjelenítése kapcsán, másrészt a bölcsődei ellátást érintően.

A Javaslat meghatározó részét képezik az egyes családtámogatási tárgyú törvények módosítását tartalmazó rendelkezések. E körben egyfelől a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.), másfelől a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (Cst.) több vonatkozásban is módosításra kerül.

A Cst. Javaslatban foglalt módosításai kiterjesztik a törvény személyi hatályát az anyasági támogatás tekintetében, valamint a tartós külföldi szolgálatot teljesítő személyek vonatkozásában pontosítják a szabályozást.

Az Ebtv.-ben bővül a vér szerinti apák csecsemőgondozási díjra való jogosultsága, valamint egy évvel meghosszabbodik a „diplomás gyed” folyósítási időtartama. Az Ebtv.-t érintő további módosítások elsődlegesen az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai, a baleseti táppénz és az utazási költségterítés központi folyósításának megvalósítását célozzák.

Részletes indokolás

1-2. §

A módosítás társadalombiztosítási ellátások összege alapján kiszámított, törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott egyszeri juttatások fedezetét szabályozza.

3. §

A tartós ápolást végzők időskori támogatásának bevezetésével összefüggő módosítás.

4. §

A Szt. rendelkezései szerint nem jogosult ápolási díjra az a személy, aki rendszeres pénzellátásban részesül, és rendszeres pénzellátásának összege meghaladja az ápolási díj összegét. Figyelemmel arra, hogy a tartós ápolást végzők időskori támogatása is rendszeres pénzellátásnak tekintendő, kivételszabályként rögzíteni kell, hogy a tartós ápolást végzők időskori támogatása és az ápolási díj párhuzamosan folyósítható.

5. §

A gyermeküket ápoló hozzátartozók komoly terhet vesznek le az intézményrendszerről, ám mivel keresőtevékenységet nem – vagy csak korlátozott mértékben – tudnak végezni, a számukra megállapítható nyugellátás mértéke alacsonyabb lehet. Indokolt ezért a gyermeküket tartósan ápoló személyek nyugdíjba vonulását követően biztosítható új ellátási forma, az ún. tartós ápolást végzők időskori támogatása bevezetése. A havonta 50 ezer forint összegű ellátásban az az öregségi nyugdíjban részesülő személy részesülhet aki,

- gyermekét (ideértve a már nagykorú személyeket is),
- az öregségi nyugdíjra való jogosultságot megelőzően,
- legalább 20 évig saját háztartásában gondozta és e tevékenység alapján ápolási díjban részesült és
- az ellátás formája legalább egy évig emelt összegű, vagy kiemelt ápolási díj volt.

Ha a szülő a gyermekét 20 évig saját háztartásában gondozta, azonban ezen időtartam egy részében nem ápolási díjban, hanem a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekre tekintettel folyósított családtámogatási ellátásban (GYES-ben) részesült, a GYES idejét – legfeljebb 10 éves időtartamban – hozzá lehet számítani a 20 éves gondozási időszakhoz.

6. §

A Kormányt a tartós ápolást végzők időskori támogatásának bevezetéséhez szükséges végrehajtási szabályok megalkotására felhatalmazó rendelkezés.

7-8. §

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény, valamint a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény a tartós ápolást végzők időskori támogatásának bevezetéséhez kapcsolódó módosítása.

9. §

A módosítás lehetővé teszi, hogy a foglalkoztató a Gyvt. fogalomkörébe tartozó egyéb fenntartóval kötött megállapodás keretében működtessen – elsősorban a foglalkoztató munkavállalóinak gyermekei számára – munkahelyi bölcsődét.

10. §

A Gyvt. módosítása nagyobb mozgásteret ad a bölcsődei, mini bölcsődei ellátást biztosító települési önkormányzatok számára azzal, hogy az ellátási területén kívül eső más településről a jelenlegi szabályozáshoz képest több gyermek ellátását is biztosíthatja. A módosítás külön-külön ellátási formára vonatkozóan határozza meg az ellátási területen kívülről maximálisan ellátható gyermekeknek az engedélyezett férőhelyszámhoz viszonyított arányát.

11. §

Technikai, szövegpontosító jellegű módosítások, a köznevelési tárgyú jogszabályok terminológiai változásainak a Gyvt.-ben történő átvezetése körében.

12. §

A kiegészítés értelmében a gyermekét saját háztartásban nevelő vérszerinti apa jogosulttá válhat csecsemőgondozási díjra akkortól, amikortól a gyermeket szülő nő szülői felügyeleti joga megszűnt.

13. §

A rendelkezés a hallgatói jogviszony alapján folyósított gyermekgondozási díj ellátás időtartamát a gyermek egy éves koráról a gyermek két éves koráig hosszabbítja meg, könnyítve ezzel a felsőfokú tanulmányokat végző és családalapításra vágyó fiatalok élethelyzetét.

14. §

A módosítás az utazási költségtérítés megállapítására és folyósítására, továbbá a csecsemőgondozási díj, a gyermekgondozási díj és a táppénz folyósítására hatáskörrel rendelkező hatóságot határozza meg.

A módosítás továbbá a csecsemőgondozási díjnak, gyermekgondozási díjnak és baleseti táppénznek a biztosítási jogviszony megszűnését követő továbbfolyósítására vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz, amit az indokol, hogy az államigazgatási szervezetrendszeren belül elválik egymástól az ellátásokat megállapító és az azokat folyósító szerv.

15. §

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 116. §-ának (1) bekezdése szerint az ügyfél, vagy akire a döntés rendelkezést tartalmaz, az elsőfokú döntés ellen akkor fellebbezhet, ha azt törvény kifejezetten megengedi. Az Ákr. 116. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján fellebbezésnek van helye, ha a határozatot a járási hivatal hozta. A pénzbeli ellátás iránti kérelmeket ugyanakkor nem minden esetben a járási hivatal bírálja el.

Arra az esetre, ha a munkáltatónál társadalombiztosítási kifizetőhely működik, az általa meghozott határozat elleni fellebbezési jogot külön is kell kimondani.

16-18. §

Az Ebtv. Javaslatban foglalt egyes módosításaihoz kapcsolódó átmeneti, illetve hatályukat veszítő rendelkezések, továbbá szövegcsere módosítások.

19. §

A módosítással a Cst. személyi hatálya az anyasági támogatás tekintetében kiterjed azokra a külföldön élő magyar állampolgárokra is, akiknek gyermeke külföldön születik, feltéve, hogy Magyarországon sor kerül a gyermek hazai anyakönyvezésére, vagy – ha a hazai anyakönyvezés a szomszédos állam joga szerint a szomszédos állam állampolgárságának elvesztésével járna – a gyermek részére „Magyar igazolványt” állítanak ki.

A módosított rendelkezés értelmében anyasági támogatásra jogosult a külképviseletekről és a tartós külszolgálatról szóló 2016. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Külszoltv.) szerinti tartós külszolgálatot teljesítő kihelyezett, valamint a külképviselet által foglalkoztatott házastárs is. Mivel a jelenlegi szabályozás alapján nem volt egyértelmű, hogy a Külszoltv. hatályán kívül eső, de azzal – legalábbis e tekintetben – analóg, tartós külföldi szolgálatot teljesítők anyasági támogatásra való jogosultsága fennáll-e, ezért indokolt a törvényhelyen a tartós külszolgálatot ellátó személyek mellett a tartós külföldi szolgálatot teljesítő személyeket és a velük együtt élő házastársukat és élettársukat is megnevezni.

20. §

A rendelkezés a Gyvt. rendelkezéseivel való összhangot teremti meg, figyelemmel arra, hogy a gyermekek átmeneti gondozásával összefüggésben a korábbi szabályozásban szereplő merev hivatkozás időközben értelmezhetetlenné vált.

21. §

A módosított rendelkezés értelmében a tartós külszolgálatot ellátó személyek mellett a tartós külföldi szolgálatot teljesítő személyeket és a velük együtt élő házastársuk és élettársuk is jogosulttá válik anyasági támogatásra nem csak a Külszoltv. hatálya alá tartozó személyek köre.

22. §

A Cst. személyi hatályának kiterjesztésével összefüggésben indokolt az Ákr. kapcsolódó eljárásra vonatkozó szabályai alkalmazásának előírása arra az esetre, ha a gyermek külföldön történt születésének hazai anyakönyvezése az anyasági támogatás megállapítására irányuló kérelem benyújtásakor még nem történt meg.

23-24. §

A módosítás – az azonos gyermekekre tekintettel különböző jogcímen folyósított ellátások

„halmozódásának”, duplikációjának elkerülése céljából – a tartós külszolgálatot ellátó személyek mellett a tartós külföldi szolgálatot teljesítő személyek és a velük együtt élő házastársuk és élettársuk esetében is kimondja a családtámogatási ellátás szünetelését, valamint az ezen egyéb ellátásokról való adatszolgáltatást.

25. §

A módosítás a személyes adatok védelmére vonatkozó előírásokkal összhangban külön rendelkezik a „Magyar igazolvány” sorszáma vonatkozó adatnak a családtámogatási ellátások megállapítása, folyósítása és ellenőrzése céljából történő kezeléséről.

26. §

A Cst. Javaslatban foglalt egyes módosításaihoz kapcsolódó szövegcsérés pontosítások.

27. §

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2017. évi XCV. törvény 26. §-a – szintén 2018. január 1-jei hatállyal – a Cst. személyi hatálya [Cst. 2. §] tekintetében már tartalmaz egy elfogadott módosítást.

Figyelemmel azonban arra, hogy a Javaslat 19. §-a a külföldön született magyar állampolgárok anyasági támogatásra való jogosultsága körében ezt a rendelkezést további szabályozási tartalommal egészíti ki, a koherens és áttekinthető szabályozás követelményének eleget téve indokolt a korábbi módosítás hatályba lépésének elmaradásáról rendelkezni.

28. §

A rendelkezés a Javaslat hatályba léptető rendelkezéseit tartalmazza.